

1992. évi I. törvény

a szövetkezetekről

Az Országgyűlés

- kiindulva az Alkotmány 12. §-ának (1) bekezdéséből, amely szerint az állam támogatja az önkéntes társuláson alapuló szövetkezeteket, elismeri a szövetkezetek önállóságát,

- abból a célból, hogy a szövetkezetek korszerű jogi keretek felhasználásával megfelelően szolgálhassák tagjaik érdekeit,

a következő törvényt alkotja:

I. RÉSZ

I. FEJEZET

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény tárgya

1. § Ez a törvény szabályozza a szövetkezet alapítását, önkormányzatának szervezetét és szerveinek működését, a szövetkezet és tagjainak jogait, kötelességeit és felelősségét, a szövetkezet szervezeti változásait, valamint a szövetkezeti érdekképviselet sajátos kérdéseit.

2. § (1) A szövetkezetnek és tagjainak e törvényben nem szabályozott és a szövetkezet önkormányzati szabályzata által sem rendezett vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Pénzügyi tevékenységet folytató szövetkezetre a pénzügyi tevékenységről és a pénzügyi tevékenységről szóló törvényt, biztosítási tevékenységet folytató szövetkezetre pedig a biztosításügyről szóló törvényt is alkalmazni kell.

BH1997. 576. *Üdülőszövetkezeti tagsági viszony megszüntetésénél a szövetkezeti szabályok az irányadók, és nem alkalmazhatók a polgári jognak az elállásra vonatkozó rendelkezései [1992. évi I. tv. (Sztv.) 2. § (1) bek., 48. §, 70. § (1) bek., 99. § (3) bek., Ptk. 319. § (3) bek, 320. § (1) bek.].*

BH1994. 370. *Mezőgazdasági termelőszövetkezet és tagja között földterület kiadásával kapcsolatban létrejött megállapodással összefüggő jogvita elbírálásának szempontjai [1992. évi I. tv. (Sztv.) 2. § (1) bek.].*

A szövetkezet fogalma

3. § A szövetkezet a szövetkezés szabadsága és az önszegély elvének megfelelően létrehozott közösség, amely a tagok személyes közreműködésével és vagyoni hozzájárulásaival, demokratikus önkormányzat keretében a tagok érdekeit szolgáló vállalkozási és más tevékenységet folytat. A szövetkezet jogi személy.

BH1997. 195. *A szövetkezeti törvény rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a közgyűlés a tagsági viszony feltételül szabhatja a tagok személyes munkavégzését a szövetkezetben [1992. évi I. tv. 3. §, 42. § (3) bek., 45. §, 46. § a) pont, 48. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek.].*

4. § (1) A szövetkezetnek természetes és jogi személyek lehetnek a tagjai. A jogi személy tagok száma nem haladhatja meg a természetes személy tagok számát. Kizárólag jogi személyek részvételével akkor alapítható vagy működtethető szövetkezet (másodlagos szövetkezet), ha a tagok többsége szövetkezet.

(2) (hatályon kívül - továbbiakban hk.)

(3)(hatályon kívül - továbbiakban hk.)

II. FEJEZET

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A szövetkezet alapítása

5. § Szövetkezetet legalább öt tag, oktatási intézményben működő szövetkezetet (a továbbiakban: iskolai szövetkezet) legalább tizenöt tag alapíthat.

6. § (1) A szövetkezet alapítását az alapító tagok, illetve a jogi személy alapító tagok képviselőinek részvételével tartott alakuló közgyűlés határozza el. E közgyűlés feladata az alapszabály megállapítása, a tisztségviselők megválasztása és a megalakulás előtt kötött szerződések jóváhagyása is.

(2) Az alapszabályt az alakuló közgyűlés elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá, és azt az alakuló közgyűlésen erre megválasztott két szövetkezeti tag hitelesíti.

(3) Az alapszabályt és annak módosítását közokiratba vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett okiratba kell foglalni.

7. § (1) A szövetkezet alapítását az alapszabály elfogadásától számított harminc napon belül - bejegyzés és közzététel végett - be kell jelenteni a cégjegyzéket vezető bíróságnak (a továbbiakban: cégbíróság).

(2) A szövetkezet a cégbírósági bejegyzéssel jön létre.

8. § (1) A szövetkezetnek a cégbejegyzés megtörténte előtti működésére a gazdasági társaságokról szóló törvénynek az előtársaságra vonatkozó rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. Akik a cégbejegyzés megtörténte előtt a szövetkezet nevében eljárak, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a közös név alatt vállalt kötelezettségeikért. A felelősség kizárása vagy korlátozása harmadik személlyel szemben hatálytalan.

(2) A cégbejegyzést megelőzően a szövetkezet nevében vállalt kötelezettségekért az (1) bekezdés szerint fennálló felelősség megszűnik, ha a szövetkezet közgyűlése a szerződést utólag jóváhagyja.

(3) Ha a szövetkezet tevékenységét a cégbejegyzés megtörténte előtt megkezdte, a cégbejegyzés hiányára harmadik személlyel szemben nem hivatkozhat.

9. § Ha a cégbíróság a szövetkezet bejegyzését megtagadta, a szövetkezet tevékenységét a jogerős határozat kézhezvétele után meg kell szüntetni. Az alakuló közgyűléstől a tevékenység megszüntetéséig terjedő időszakra vonatkozóan a tagok kötelesek egymással elszámolni.

10. § A szövetkezetre vonatkozó tények és adatok - e törvény és a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően - nyilvánosak.

A szövetkezet képvisellete

11. § (1) A szövetkezetet az igazgatóság elnöke, az ügyvezető elnök, az ügyvezető igazgató vagy az alapszabályban meghatározott igazgatósági tag képviseli; e jogkörök harmadik személyekkel szemben érvényesen nem korlátozható. Más tag vagy alkalmazott a felsorolt tisztségviselők írásbeli felhatalmazása alapján képviselheti a szövetkezetet.

(2) Az (1) bekezdés első mondatában felsorolt tisztségviselők cégjegyzési joga önálló. Más tag vagy alkalmazott cégjegyzésének érvényességéhez két - képviselati jogkörrel felruházott - ilyen személy együttes aláírása szükséges.

BH1994. 604. II. *Az árverési kifogás alapján megsemmisített árverést meg kell ismételni, ezért az árverés eredményét bírósági határozattal nem lehet megváltoztatni [1992. évi I. tv. (Sztv.) 11. § (1) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 41-45. §, 47. § (3) bek.].*

Törvényességi felügyelet

12. § A szövetkezet törvényességi felügyeletét a cégbíróság látja el. A cégbíróságnak a szövetkezettel kapcsolatos ilyen eljárására a bírósági cégnyilvántartásról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

Jogsértő határozatok bírósági felülvizsgálata

13. § (1) Ha a szövetkezet tagja sérelmet szenvedett - ide nem értve a munkaviszony jellegű jogviszony keretében történő munkavégzéssel kapcsolatos sérelmet - a szövetkezet vagy szervei által hozott olyan határozat folytán, amely e törvény rendelkezéseibe, más jogszabályba, az alapszabályba vagy más önkormányzati szabályzatba ütközik, a tag kérheti a bíróságtól a jogsértő határozat felülvizsgálatát. Ez a jog érvényesen nem zárható ki.

(2) A jogsértő határozat felülvizsgálására irányuló keresetet - jogvesztés terhe mellett - a határozat meghozatalától, a kizárást kimondó határozatnak a tag részére történő kézbesítésétől számított harminc nap alatt a szövetkezet ellen kell megindítani. A keresetindításnak - a tag kizárását kimondó határozat esetét kivéve - halasztó hatálya nincs, de a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

(3) A bíróság eljárására a Polgári perrendtartástól szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) általános szabályait kell alkalmazni.

BH1998. 497. II. A szövetkezetből kiváló tagok részére - közgyűlési határozattal - kiadott vagyონrész helyett, ha az értékpapír, a névérték megfizetésére irányuló követelés tárgyában a bírói út nem vehető igénybe [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. §, 1992. évi II. tv. (Át.) 2. § (1) bek., 33. § (3) bek., 35. §, 40. § (3) bek., Ptk. 7. §, 117. § (2) bek.].

BH1997. 192. Szövetkezeti közgyűlési határozat felülvizsgálatát megállapítási kereset útján nem lehet kérni [1992. évi I. tv. 13. § (1) bek., 1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., Pp. 123. §, 130. § (1) bek. h) pont, 157. § a) pont].

BH1996. 99. A szövetkezeti tag örökösei által a közgyűlési határozatot támadó per szövetkezeti pernek minősül, tehát nem tekintendő sem kötelmi, sem pedig tulajdoni pernek. Így az ilyen perben a bíróság első fokon népi ülnökök közreműködése mellett háromtagú tanácsban járhat el (Pp. 11. §, 1992. évi I. tv. 13. §).

BH1995. 631. A vagyonnevesítés tárgyában hozott közgyűlési határozat megtámadására biztosított 30 napos jogvesztő határidő elmulasztása esetén permegszüntetésnek van helye [1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 1992. évi I. tv. 13. §, Pp. 130. § (1) bek. h) pont, 157. a) pont, 251. §].

BH1995. 599. vagyonnevesítéssel kapcsolatos közgyűlési határozat "értelmezésére" is csak 2/3-os többségi részarányú közgyűlési határozattal kerülhet sor [1992. évi I. tv. 13. § (2) bek., 22. § (1) bek., 1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 48. § (1) bek., 50. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 20. § (1) bek. c) pont].

BH1995. 564. A szövetkezeti közgyűlés vagyonnevesítési határozatának bíróság előtti felülvizsgálatát a volt tag örököse is csak a jogszabályban megjelölt harmincnapos jogvesztő határidőn belül kérheti a bíróságtól [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. § (2) bek.].

BH1995. 507. A vagyoniadási igény elbírálásánál annak kell döntő jelentőséget tulajdonítani, hogy se a kilépőket, se a szövetkezetet ne érje méltánytalanság; az egyéni kiváló is hasznosítható vagyontárgyakhoz jusson, de az adott vagyontárgy kiadása ne sértse a szövetkezet gazdasági érdekeit [1992. évi I. tv. 13. § (2) bek., 1992. évi II. tv. 35. § (1)-(2) bek., 40. § (1) bek.].

BH1995. 284. Szövetkezeti vagyonnevesítés során hozott közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatát az a tag is kérheti, akinek tagsági viszonya a sérelmezett határozat meghozatala előtt megszűnt [1992. I. tv. (Szvt.) 13. §, 1992. évi II. tv. (Át.) 3. §, 11. § (4) bek., 1988. évi VI. tv. (Gt.) 44. § (1) bek.].

BH1995. 244. A mezőgazdasági termelőszövetkezetnek a vagyonnevesítés tárgyában hozott határozatát a cégbíróság törvényességi felügyeleti jogkörében nem vizsgálhatja felül; az ilyen határozatot keresettel a helyi bíróság előtt lehet megtámadni [1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek., 1992. évi I. tv. 13. § (1) és (3) bek., 1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., Pp. 22. § (1) bek.].

BH1994. 676. I. Szövetkezet közgyűlési határozatának felülvizsgálatára nyitva álló perlési határidő számítása a kivülállónak minősülő, de vagyonnevesítésre alanyi jogon igényt támasztó személy esetében [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. §, 55. § (2) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 2. §, 5. §, 6. § (1) bek. b) pont, 11. § (3)-(4) bek.].

BH1994. 603. I. Ha a szövetkezet megtagadja a kiválni szándékozók részére a vagyónmegosztás során nevesítéssel megállapított üzletrészük fejében vagyontárgyak kiadását, 30 napos elévülési határidőn belül keresettel a bíróságtól kérhetik a vagyonnevesítést [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. § (2) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 35. § (2) bek.].

BH1994. 602. I. Szövetkezeti vagyón megosztásának előkészítése tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen nincs helye bírósági felülvizsgálatnak [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. §, 1992. évi II. tv. (Ámt.) 35. § (1)-(2) bek., 39. §, 47. §, 53. §].

BH1994. 544. Érdemi döntésnek minősül, és ezért bírósági felülvizsgálat tárgya lehet a szövetkezet elnökének a tag kiválási szándéka késedelmes bejelentését megállapító értesítése [1992. évi I. tv. (Szvt.) 13. §].

BH1994. 371. A vagyonnevesítés és a vagyonmegosztás tárgyában hozott közgyűlési határozatot a közgyűlésen jelen levő érdekelt felekkel közölni kell tekinteni [1992. évi I. tv. (Sztv.) 13. § (2) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 13. §].

BH1994. 319. Vagyonnevesítés eredményeként az üzletrész értékének megállapítása tárgyában közgyűlési határozattal jóváhagyott megállapodás bíróság előtti megtámadására a közgyűlési határozat felülvizsgálatára vonatkozó szabályok az irányadóak [1992. évi I. tv. (Sztv.) 13. § (2) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 11. § (4) bek., Ptk. 210. § (1) és (4) bek., Pp. 130. § (1) bek. h) pont, 157. § a) pont].

BH1994. 126. A szövetkezet és az abból kiváló tag között a vagyonnevesítésre és a vagyonmegosztásra vonatkozó megállapodást jóváhagyó közgyűlési határozat megtámadására nem alkalmazhatók az ügylet megtámadásának módjára és határidejére vonatkozó általános polgári jogi szabályok [1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 1992. évi I. tv. 13. §].

BH1994. 20. Ipari szövetkezet közgyűlési határozata felülvizsgálatának egyes kérdései [1992. évi I. tv. (Sztv.) 13. §, 1992. évi II. tv. (Ámt.), 33. § (3) bek., 35. § (1)-(2) bek., Pp. 130. § (1) bek. f) pont, 157. § a) pont].

BH1993. 642. Ha a cég tagja a társaság határozatát a perbíróság előtt megtámadja, és ugyanezen határozat ellen a cégbíróság előtt törvényességi felülvizsgálati eljárást is kezdeményez, a cégbíróság - a párhuzamosság észlelése esetén - a saját eljárását megszünteti [1988. évi VI. tv. (Gt.) 11. § (3) bek., 44. § (1) bek., 45. §, 182. § (3) bek., 1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek., Pp. 130. § (1) bek. b) pont, 157. § a) pont].

BH1993. 616. A termelőszövetkezeti közgyűlés vagyonnevesítés tárgyában hozott határozatának felülvizsgálata az általános hatáskörű bíróságtól kérhető [1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 1992. évi I. tv. 13. §, Pp. 22. §, 45. §].

BH1993. 431. Szövetkezet vagy szervei által hozott határozat felülvizsgálatát a sérelmet szenvedett tag a helyi bíróságtól kérheti [1992. évi I. tv. 13. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek.].

BH1993. 361. A vagyonnevesítésre vonatkozó közgyűlési határozat felülvizsgálatára a Pp. általános szabályait kell alkalmazni [1988. évi VI. tv. 3. §, 1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 1992. évi I. tv. 13. §, Pp. 22. §, 45. §].

BH1993. 70. A szövetkezet tagjának az üzletrésze mértéke felemelésére irányuló keresetét az általános hatáskörű bíróságnak kell elbírálnia, miután e követelése vagyoni jogi igény [1992. évi I. tv. 13. § (1) bek., Pp. 349. §].

14. § Az alapszabály kötelezővé teheti, hogy a jogsértő határozat folytán sérelmet szenvedett tag a jogsértést - perindítás előtt - a felügyelőbizottságnak vagy az egyeztető bizottságnak bejelentse.

II. RÉSZ

III. FEJEZET

A SZÖVETKEZETI ÖNKORMÁNYZAT

Az önkormányzat tartalma

15. § A szövetkezet tagsága - a jogszabályok keretei között -

a) maga dönt a szervezet működésének, gazdálkodásának és a tagok érdekeit szolgáló más tevékenységének minden kérdésében;

b) választás útján létrehozza az e törvény által kötelezően előírt, továbbá a saját szükségletei által igényelt testületi szerveket;

c) megalkotja az e törvény által kötelezően előírt, továbbá a saját szükségletei által igényelt önkormányzati szabályzatokat;

d) ellenőrzi a szervezet szerveinek működését, tisztségviselőinek tevékenységét;

e) beszámoltatja a tisztségviselőket és a vezetőket.

16. § A szervezetekről, különösen azok tagsági, szervezeti és vagyoni viszonyairól csak törvényben lehet rendelkezni. Azokat a kérdéseket, amelyekről törvény kötelező erővel nem rendelkezik, a szervezet önkormányzati szabályzatban rendezheti.

Önkormányzati szabályzatok

17. § (1) Az alapszabály a szervezet szervezetének, működésének és gazdálkodásának alapokmánya; tartalmát a szervezeteti tagság a szervezetet céljait és adottságait figyelembe véve állapítja meg.

(2) Az alapszabályban kell meghatározni:

a) a szervezet cégnevét, székhelyét és tevékenységi körét;

b) a szervezet szervezetére és szerveinek működésére vonatkozó főbb szabályokat;

c) a szervezet testületi szerveinek hatáskörét, tagjainak számát, a szervezet tisztségviselőit, megbízásuk időtartamát;

d) a közgyűlés hirdetmény útján történő összehívásának módját;

e) a tagok jogait és kötelességeit;

f) a részjegy összegét, befizetésének feltételeit és az egy tag által jegyezhető részjegyek számát;

g) a szövetkezet képviselőjének módját;

h) a szövetkezet helyi önkormányzati egységeinek jogkörét és kapcsolatukat a szövetkezet központi önkormányzati szerveivel;

i) a tag saját gazdasági tevékenységének és a szövetkezet gazdálkodásának kapcsolatait és e körben a szövetkezet által nyújtott szolgáltatások és támogatások elveit;

j) iskolai szövetkezetnél (szövetkezeti csoportnál) az oktatási intézmény és a szövetkezet (szövetkezeti csoport) kapcsolatát;

k) az üzletrész-elővásárlási jog gyakorlásának módját;

l) a volt taggal való elszámolás módját és határidejét;

m) mindazt, aminek rendezését törvény az alapszabályra utalja, vagy a közgyűlés szükségesnek tartja.

(3) Ha a szövetkezet fel nem osztható vagyont létesít, azt a szövetkezet megszűnése vagy gazdasági társasággá történő átalakulása esetén az alapszabályban meghatározott szövetkezeti célra kell felhasználni. A szövetkezeti célra adható állami támogatás igénybevételeként jogszabály előírhatja, hogy a támogatással létrehozott értéket a fel nem osztható vagyon részeként kell kezelni, s azt a szövetkezet megszűnése vagy gazdasági társasággá történő átalakulása esetén a külön törvényben meghatározott szövetkezeti célra kell fordítani.

(4) Az alapszabály elfogadásához és módosításához a közgyűlésen részt vevő tagok szavazatának kétharmados többsége, iskolai szövetkezetnél ezen felül az oktatási intézmény vezetőjének egyetértése szükséges.

(5) Ha az alapszabály a szövetkezet működésének időtartamáról nem rendelkezik, a szövetkezetet határozatlan időre alakultnak kell tekinteni.

BH1998. 348. *Lakásszövetkezet esetén a szövetkezet, illetőleg a tagok közös tulajdonában lévő épületrészek fenntartásának költségei - ilyen pl. az erre eső vízdíj is - olyan közös költségeknek minősülnek, amelyeknek a tagok közötti felosztásáról és a közüzemi szolgáltató részére történő megfizetéséről a lakásszövetkezetnek kell gondoskodnia [Ptk. 198. § (3) bek., 387. §, 388. § (1) bek.,*

1992. évi 1. tv. 17. § (2) bek. e) pont, 104. § (1) bek., 106. §, 109. § (2) bek., 110. § (2) bek., 27/1995. (X. 30.) MT r. 20. §, 34. §, 27/1972. (XII. 31.) MÉM r. 1. § (1) bek. d) pont, (2) bek. c) pontj.

18. § A közgyűlés határozza meg, hogy a szervezetet alkot-e - az alapszabályon felül - más önkormányzati szabályzatot.

19. § Az önkormányzati szabályzatok jogszabálytól csak annyiban térhetnek el, amennyiben az eltérést maga a jogszabály lehetővé teszi.

IV. FEJEZET

A SZÖVETKEZET ÖNKORMÁNYZATI SZERVEI

A közgyűlés

20. § (1) A szervezetet legfőbb önkormányzati szerve a közgyűlés. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

a) az alapszabály és más önkormányzati szabályzat megállapítása, módosítása;

b) az igazgatóság tagjainak és elnökének megválasztása, felmentése;

c) a felügyelőbizottság tagjainak és elnökének megválasztása, felmentése vagy a feladatukat ellátó más személy megbízatása, felmentése;

d) a tisztségviselők díjazásának megállapítása;

e) a részjegy összegének és a szervezeteti üzletrész névértékének megállapítása;

f) az éves beszámoló elfogadása, döntés az adózott eredmény felhasználásáról vagy a veszteség fedezésének forrásáról;

g) döntés - az alapszabály keretei között - a fel nem osztható vagyon sorsáról;

h) a szövetkezet egyesülésének, szétválásának, átalakulásának és megszűnésének elhatározása;

i) belépés szövetkezetbe, gazdasági társaságba és kilépés onnan, továbbá szövetkezet, gazdasági társaság alapítása, ha a bevitt vagyoni érték az alapszabályban meghatározott értéket meghaladja;

j) belépés érdekképviseleti szervbe és kilépés onnan;

k) tisztségviselő ellen kártérítési per indításának elhatározása;

l) mindaz, amit törvény vagy az alapszabály a közgyűlés hatáskörébe utal.

(2) Az (1) bekezdés h) pontjában felsorolt szervezeti változásokról a döntés a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. Minden más ügy eldöntését - kivéve a küldöttgyűlés hatáskörét érintő alapszabályi rendelkezést - az alapszabály a küldöttgyűlés hatáskörébe utalhatja.

(3) Az alapszabály

a) a 18. §-ban említett önkormányzati szabályzat megalkotását az igazgatóság hatáskörébe;

b) az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak megválasztását és felmentését pedig a szövetkezet helyi önkormányzati egységeinek hatáskörébe

BH1997. 258. *Ha a szövetkezet közgyűlése a jogszabályban meghatározott feltételek figyelmen kívül hagyásával szünteti meg a szövetkezet elnökének határozott idejű munkaviszony jellegű jogviszonyát, viselnie kell az eljárása anyagi következményeit. A szövetkezet törvényben biztosított önkormányzati önállósága ugyanis nem jelentheti azt, hogy a munkaviszonnyal kapcsolatos következményekért ne kellene helytállnia [Mt. 88. § (2) bek. , 1992. évi I. tv. 20. §].*

BH1994. 320. *A szövetkezeti közgyűlésnek nemcsak a vagyonnevesítés elveit kell megállapítania, hanem meg kell határoznia az üzletrészek mértékét, illetve értékét is [1992. évi I. tv. (Sztv.) 20. § (1) bek. e) pont, 1992. évi II. tv. (Ámt.) 10. §, 11. § (1)-(3) bek.).*

utalhatja.

21. § (1) A közgyűlést szükség szerint, de legalább évente egyszer össze kell hívni. A közgyűlés üléseit az igazgatóság hívja össze. Soron kívül is össze kell hívni a közgyűlést, ha ezt a tagok legalább tíz százaléka vagy a felügyelőbizottság írásban - az ok megjelölésével - indítványozza.

(2) A közgyűlést - annak időpontját legalább tizenöt nappal megelőzően - a napirend közlésével írásban kell összehívni. A közgyűlésre a tagok meghívásával azonos módon a kívülálló üzletrésztulajdonosokat is meg kell hívni. Ha az alapszabály lehetővé teszi, a közgyűlés hirdetmény útján is összehívható.

(3) A tagok legalább tíz százalékának írásbeli indítványára bármely ügyet fel kell venni a közgyűlés napirendjére. Ugyanennyi tag indítványozhatja, hogy a közgyűlés vizsgálja felül a szövetkezet bármely önkormányzati szervének vagy bármely tisztségviselőjének döntését, vagy hogy a közgyűlés döntsön más testületi szerv hatáskörébe tartozó ügyben.

(4) Az üzletrésztőke legalább egytized részével rendelkező tulajdonosok az éves közgyűlést [(1) bekezdés] megelőzően írásban bármely ügynek az éves közgyűlés napirendjére való kötelező felvételét javasolhatják.

22. § (1) A közgyűlés a tagok legalább a felének jelenléte esetén határozatképes. A határozatképtelenség esetére tizenöt napon belüli időpontra azonos napirenddel összehívott újabb közgyűlés, az eredeti napirend tekintetében, a megjelent tagok számára tekintet nélkül határozatképes, kivéve

a) a szövetkezet egyesülése, beolvadása, szétválása, átalakulása és megszűnése kapcsán meghozandó döntések esetét, valamint

b) ha törvény vagy az alapszabály másként rendelkezik.

(2) A takarékszövetkezetek egyesüléséről (beolvadásáról) határozhat a megismételt közgyűlés.

(3) Ha ez a törvény, az alapszabály vagy a közgyűlés másként nem rendelkezik, a közgyűlés a határozatokat a jelenlévő tagok több mint felének szavazatával és nyílt szavazással hozza.

(4) A közgyűlésen - a 94. §-ban és a 107. § (2) bekezdésében szabályozott kivétellel - minden tagot egy-egy szavazat illet meg.

BH1996. 219. *A szövetkezeti üzletrészre való jogosultság önmagában nem jelent olyan "jogi érdekeltséget", amely a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárásának kezdeményezésére való jogosultságot jelenthet [1989. évi 23. tvr. 18/A. § (1) bek. b) pont, 19. § (1)-(2) bek., 1992. évi I. tv. (Sztv.) 22. §, 1992. évi II. tv. (Át.) 48. § (1) bek., 52. § (1) bek.].*

BH1996. 168. II. *A mezőgazdasági termelőszövetkezetben a vagyonmegosztási eljárás során a vagyoncsoportosítás és szétválás, illetőleg kiválás esetén a szavazás módja [1992. évi I. tv. (Sztv.) 22. § (2) bek., 77. § (2)-(3) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 5. §, 33. § (3) bek., 39. § (3) bek., 40. § (1) bek. c) pont].*

BH1995. 599. *Vagyonnevesítéssel kapcsolatos közgyűlési határozat "értelmezésére" is csak 2/3-os többségi részarányú közgyűlési határozattal kerülhet sor [1992. évi I. tv. 13. § (2) bek., 22. § (1) bek., 1992. évi II. tv. 11. § (4) bek., 48. § (1) bek., 50. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 20. § (1) bek. c) pont].*

BH1994. 144. I. *Nem ütközik jogszabályba, ezért szabályosan jár el a szövetkezet, ha az alapszabály módosítására meghirdetett közgyűlésen - a vagyonnevesítés vagy a szövetkezetből való kiválás kérdéseit ide nem értve - más ügyekről is tárgyal és határoz [1992. évi II. tv. 48. § (1) bek., 1992. évi I. tv. 22. § (1) bek.].*

23. § A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek tartalmaznia kell a megjelent tagok számát, a tárgyalt ügyek (indítványok) összefoglalását, a határozatokat és a szavazás eredményére

vonatkozó adatokat. A jegyzőkönyvet a közgyűlés elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá, és azt a közgyűlésen erre megválasztott két szövetkezeti tag hitelesíti.

24. § (1) Az alapszabály a közgyűlés megtartásának módját részközgyűlések formájában is meghatározhatja. Ebben az esetben megállapítja a részközgyűlési körzetek kialakításának irányelveit.

(2) A részközgyűléseket azonos napirenddel kell megtartani, és a szavazatokat össze kell számítani.

25. § (1) Az alapszabály lehetővé teheti, hogy a tagok - közgyűlés összehívása nélkül - írásban szavazzanak, ha a döntés ily módon is meghozható. Ebben az esetben az alapszabályban meg kell határozni az írásbeli szavazás eljárási szabályait, valamint azt a módot, ahogyan a tagok a döntésről és annak időpontjáról tájékoztatást kapnak.

(2) Nem lehet írásban szavazni a 20. § (1) bekezdés a)-i) pontjaiban meghatározott kérdésekben.

A küldöttgyűlés

26. § (1) Az alapszabály küldöttgyűlés működését írhatja elő. Ebben az esetben meghatározza a küldötteknek a taglétszámhoz viszonyított arányát, megválasztásuk módját és megbízatásuk időtartamát, annak figyelembevételével, hogy a küldöttek létszáma ötvennél kevesebb nem lehet.

(2) Részközgyűlések rendszeresítése esetében a küldöttgyűlés küldötteit a részközgyűléseken részt vevő tagok választják; lakásszövetkezeteknél (92. §) az alapszabály ettől eltérően rendelkezhet.

(3) A küldöttgyűlésen - tanácskozási joggal - a szövetkezet bármely tagja részt vehet.

(4) A küldöttgyűlés hatáskörére és eljárására egyebekben a közgyűlésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, a következő eltérésekkel:

a) a lakásszövetkezeteket kivéve a csak írásban történő szavazás nem megengedett;

b) a 22. § (1) bekezdésének második mondata nem alkalmazható.

A szövetkezet helyi önkormányzati egységei

27. § (1) Az alapszabály a tagoknak munkahely, szervezeti egység, lakóhely vagy más azonos érdekeltég alapján szervezett közösségeit a szövetkezet helyi önkormányzati egységeinek ismerheti el.

(2) Az alapszabály határozza meg a szövetkezet helyi önkormányzati egységeinek jogkörét, a szövetkezet központi önkormányzati szerveivel való kapcsolatát és különösen azokat az ügyeket, amelyekben az egységet döntési, javaslattevési, véleményezési jog illeti meg.

(3) A helyi önkormányzati egységre vonatkozó igazgatósági döntéshozatal előtt ki kell kérni a helyi önkormányzat véleményét.

Az igazgatóság

28. § (1) A közgyűlés legalább három tagú igazgatóságot választ. Ötven főnél kisebb taglétszámú szervezetben, továbbá lakásszövetkezeteknél az alapszabály igazgatóság helyett az ügyvezető elnök tisztségét rendszeresítheti.

(2) Az igazgatóság tagjává csak a szövetkezet tagja választható; az alapszabály ettől eltérően rendelkezhet.

(3) Az igazgatóságnak, egyúttal a szövetkezetnek az elnökét az igazgatóság tagjai közül a közgyűlés választja meg.

29. § (1) Az igazgatóság a közgyűlés határozatainak megfelelően irányítja a szövetkezet tevékenységét. Kialakítja és irányítja a szövetkezet munkaszervezetét, gyakorolja az önkormányzati szabályzat által hatáskörébe utalt munkáltatói jogokat, és alkalmazza a szövetkezet ügyvezető igazgatóját, ha az alapszabály ilyen tisztséget rendszeresített.

(2) Az igazgatóság dönt minden olyan ügyben, amelynek eldöntése nem tartozik a szövetkezet más szervének hatáskörébe. Tevékenységéért a közgyűlésnek felelős.

(3) Az igazgatóság az alapszabályban meghatározott időközönként, de évente legalább egyszer köteles beszámolni a közgyűlésnek a szövetkezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és az igazgatóság tevékenységéről.

(4) Az (1)-(3) bekezdés rendelkezései az ügyvezető elnökre is vonatkoznak.

A felügyelőbizottság

30. § (1) A közgyűlés legalább három tagú felügyelőbizottságot és a bizottság tagjai közül elnököt választ.

(2) Ötven főnél kisebb taglétszámú szövetkezet, továbbá a lakásszövetkezetek alapszabálya felügyelőbizottság helyett könyvvizsgálót vagy a szövetkezet egyik tagját bízhatja meg a felügyelőbizottság feladatainak ellátásával. Az így megbízott személyt tisztségviselőnek kell tekinteni.

31. § (1) A felügyelőbizottság ellátja a tagok tulajdonosi és önkormányzati érdekeinek képviselését, és ennek érdekében a szövetkezet egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzést végez.

(2) A felügyelőbizottság:

a) a szövetkezet szerveinek működésével és a gazdálkodással kapcsolatos bármely ügyet megvizsgálhat;

b) az igazgatóságot felhívhatja, hogy a jogszabályoknak, az alapszabálynak vagy más önkormányzati szabályzatnak megfelelően járjon el;

c) indítványozhatja az igazgatóság egészének vagy egyes tagjainak a felmentését, felelősségre vonását, továbbá a közgyűlés összehívását;

d) összehívhatja a közgyűlést, ha az igazgatóság nem tesz eleget erre vonatkozó kötelességének;

e) az éves beszámoló [29. § (3) bek.] alapján véleményt nyilvánít a közgyűlés részére a szervezet gazdálkodásáról; enélkül az éves beszámoló tárgyában érvényes határozat nem hozható;

f) véleményt nyilváníthat a közgyűlés elé terjesztett más beszámolókról és jelentésekről is;

g) javaslatot tesz a közgyűlésnek a tisztségviselők díjazásának megállapítására;

h) tevékenységéről a közgyűlésnek legalább évente egyszer beszámol.

32. § (1) A szervezetet illetékes testületi szervei kötelesek érdemben megtárgyalni a felügyelőbizottság javaslatait, indítványait, és azok tárgyában határozni. A bizottság elnöke - vagy a bizottságnak általa megbízott tagja - az igazgatóság ülésén és a szervezetet bármely más testületének ülésén tanácskozási joggal részt vesz.

(2) A felügyelőbizottság jogosult a szervezetet irataiba betekinteni, továbbá a szervezetet tisztségviselőitől, alkalmazottaitól és a szervezeti tagoktól felvilágosítást kérni; a felvilágosítás megadása kötelező.

33. § Az ellenőrzésre jogosult állami szervek az ellenőrzés megkezdéséről kötelesek a felügyelőbizottságot értesíteni és közreműködését lehetővé tenni.

Az egyeztetőbizottság

34. § (1) Az alapszabály legalább három tagú egyeztetőbizottságot létesíthet. A bizottság - ennek hiányában a felügyelőbizottság - a szervezeten belüli jogsértések, érdeksérelmek ügyében és a tagsági jogvitákban egyeztetést végez.

(2) A bizottság működése nem érinti a bírósági út igénybevételenek lehetőségét és határidejét.

(3) Az alapszabály a tagság egészét vagy nagyobb csoportját érintő, a munkavégzéssel és a munkakörülményekkel, továbbá a részesedéssel, a juttatásokkal és a támogatásokkal kapcsolatos ügyekben az egyeztető bizottságot javaslattevési és véleményezési joggal ruházhatja fel.

A tisztségviselők

35. § (1) A szervezetet tisztségviselői: az igazgatóság elnöke és tagjai, a felügyelőbizottság elnöke és tagjai vagy ez utóbbiak feladatainak ellátásával megbízott személy, az ügyvezető elnök és - ha az alapszabály így rendelkezik - az ügyvezető igazgató. Az alapszabály további tisztségviselőket rendszeresíthet.

(2) A tisztségviselőket titkos szavazással kell megválasztani.

36. § (1) Nem lehet tisztségviselő

a) aki nem tagja a szervezetnek, kivéve ha e törvény vagy az alapszabály szerint a tisztség betöltéséhez tagsági viszony nem szükséges;

b) akit a bíróság cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezett;

c) akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen végrehajtható szabadságvesztésre ítélték, mindaddig, amíg a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül;

d) akit valamely foglalkozástól eltiltottak, az ítélet hatálya alatt az abban megjelölt tevékenységet folytató szervezetnél;

e) aki az alapszabályban előírt szakmai követelményeknek nem felel meg;

f)

(2) Az alapszabály további kizáró okokat is megállapíthat.

37. § (1) Közeli hozzátartozók [Ptk. 685. § b) pont] és élettársak nem lehetnek ugyanannak a szervezetnek tisztségviselői. Ilyen kapcsolat esetén összeférhetlenség áll fenn egyfelől a pénz- és anyagkezeléssel megbízott személyek, másfelől közvetlen felettesük, valamint a felügyelőbizottság elnöke és tagjai között is.

(2) A szervezet igazgatóságának elnöke és tagja, továbbá az ügyvezető elnök és az ügyvezető igazgató nem választható meg a felügyelőbizottság és az egyeztetőbizottság tagjává.

(3) Az alapszabály az összeférhetlenség további eseteit is meghatározhatja.

(4) Az (1) bekezdés szerinti tilalmak alól az alapszabály felmentést adhat.

38. § Tisztségviselővé egy személy több szervezetnél és gazdasági társaságnál is megválasztható, a jelölt azonban a több tisztségre történő választásáról (jelöléséről) az érdekelt szervezeteket vagy gazdasági társaságokat előzetesen tájékoztatni köteles.

39. §

40. § (1) A tisztségviselők az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal kötelesek eljárni. Kötelességeik megszegésével a szövetkezetnek okozott kárért a polgári jog szabályai szerint egyetemlegesen felelősek akkor is, ha a szövetkezettel munkaviszonyban állnak.

(2) Nem terheli az (1) bekezdés szerinti felelősség azt a tisztségviselőt, aki a határozat ellen szavazott vagy az intézkedés ellen tiltakozott, és tiltakozását a felügyelőbizottságnak, ennek hiányában a felügyelőbizottság feladatait ellátó személynek bejelentette.

(3) A tisztségviselő kártérítésre kötelezése a bíróság hatáskörébe tartozik.

41. § (1) Megszűnik a tisztségviselő megbízatása

a) a megbízatás időtartamának lejártával;

b) a tisztségviselő halálával, továbbá

c) lemondásával;

d) a közgyűlés általi felmentésével;

e) tagsági viszonyának megszűnésével, feltéve, hogy e törvény vagy az alapszabály szerint a tisztség betöltéséhez tagsági viszony szükséges.

(2) Megszűnik a tisztségviselő megbízatása, ha az összeférhetetlenséget, vagy a kizáró okot a felmerüléstől számított 15 napon belül a tisztségviselő nem szünteti meg.

(3) A tisztségviselők felmentéséről a közgyűlés titkos szavazással dönt.

BH1998. 347. *Nincs jogszabályi tilalom a szövetkezeti üzletrész, illetőleg a tag tulajdonában álló földterület értékesítésére, ezért - ha ezt a szövetkezetnek az értékesítéskor hatályban lévő alapszabálya sem tiltja - erre hivatkozással a tag kizárása a szövetkezetből jogellenes [1992. évi I. tv. 41. § (3) bek., 46. § a)-b) pont, 50. § (1) bek., a) pont és (2) bek.].*

III. RÉSZ

V. FEJEZET

A SZÖVETKEZETI TAGSÁGI VISZONY

A tagsági viszony létrejötte

42. § (1) A nyitott tagság elvének megfelelően a tagok felvételénél, továbbá a tagok jogainak és kötelességeinek meghatározásánál tilos hátrányos megkülönböztetést tenni faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

(2) Tizennegyedik életévét betöltött kiskorú törvényes képviselője hozzájárulásával lehet tagja szövetkezetnek.

(3) Az alapszabály meghatározhatja azt a közös érdeket, amelynek megléte a tagság feltétele.

BH1997. 195. *A szövetkezeti törvény rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a közgyűlés a tagsági viszony feltételül szabhatja a tagok személyes munkavégzését a szövetkezetben [1992. évi I. tv. 3. §, 42. § (3) bek., 45. §, 46. § a) pont, 48. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek.].*

43. § (1) A tagfelvételtől az alapszabályban meghatározott testületi szerv dönt, a felvételi kérelem benyújtását követő legközelebbi ülésen. A döntésről a belépni kívánó személyt értesíteni, és - ha a kérelem felől nem a közgyűlés döntött - a közgyűlést tájékoztatni kell.

(2) Iskolai szövetkezetben a tanulókon kívül felvett tagok száma nem haladhatja meg a taglétszám tizenöt százalékát.

(3) A tagsági viszony - eltérő megállapodás hiányában - a felvételtől szóló határozat meghozatalának időpontjára visszamenő hatállyal jön létre akkor, amikor a tag a részjegy összegét vagy annak alapszabályban meghatározott hányadát a szövetkezetbe befizette.

(4) A felvételi kérelmet elutasító döntés ellen - ha azt nem a közgyűlés hozta - a közgyűléshez lehet fordulni.

44. § A szövetkezet a tagokról nyilvántartást köteles vezetni, amely - az ellenkező bizonyításáig - igazolja a tagsági viszony keletkezésére, fennállására és megszűnésére vonatkozó adatokat.

A tag alapvető jogai és kötelességei

45. § (1) A tag alapvető joga, hogy

a) részt vegyen a szövetkezet tevékenységében és személyes közreműködésének, vagyoni hozzájárulásának és egyéb érdekeltségének megfelelően részesedjen a gazdálkodás eredményéből;

b) igénybe vegye a szövetkezet által a tagok részére rendszeresített szolgáltatásokat, és élvezze a szövetkezés egyéb előnyeit;

c) tanácskozási és szavazati joggal részt vegyen a közgyűlésen;

d) tisztséget viseljen a szervezetben;

e) a tisztségviselőktől és a vezetőktől felvilágosítást kérjen a szervezetet érintő bármely kérdésről.

(2) A tagsági viszonyon alapuló szervezeti jogok és a személyes közreműködéssel összefüggő jogok a vagyoni szolgáltatás mértékétől függetlenül egyenlők.

BH1999. 27. *Ha a szervezet tagja a vitatott - egyébként a szervezet tulajdonában lévő - földterületet jogszerűen tartotta a birtokában, a birtokvédelem megengedett eszközeinek a szervezettel szemben való alkalmazásával a szervezet érdekét súlyosan sértő vagy veszélyeztető magatartást nem valósít meg. Ezen a címen történő kizárása a tagnak jogellenes [1992. évi I. tv. 45. § (1) bek., 50. § (1) bek., Ptk. 190. § (1) bek.].*

BH1997. 195. *A szervezeti törvény rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a közgyűlés a tagsági viszony feltételül szabhatja a tagok személyes munkavégzését a szervezetben [1992. évi I. tv. 3. §, 42. § (3) bek., 45. §, 46. § a) pont, 48. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek.].*

46. § A tag alapvető kötelessége, hogy

a) teljesítse a vagyoni hozzájárulást, és vállalásának megfelelően részt vegyen a szervezetnek és önkormányzati szerveinek a tevékenységében;

b) a szervezet vagyonát gondosan kezelje és védje.

BH1998. 347. *Nincs jogszabályi tilalom a szervezeti üzletrész, illetőleg a tag tulajdonában álló földterület értékesítésére, ezért - ha ezt a szervezetnek az értékesítéskor hatályban lévő alapszabálya sem tiltja - erre hivatkozással a tag kizárása a szervezetből jogellenes [1992. évi I. tv. 41. § (3) bek., 46. § a)-b) pont, 50. § (1) bek., a) pont és (2) bek.].*

BH1997. 195. *A szervezeti törvény rendelkezéseinek helyes értelmezése szerint a közgyűlés a tagsági viszony feltételül szabhatja a tagok személyes munkavégzését a szervezetben [1992. évi I. tv. 3. §, 42. § (3) bek., 45. §, 46. § a) pont, 48. § (2) bek., 1989. évi 23. tvr. 18/A. § (2) bek.].*

47. § A tagok jogait és kötelességeit részletesen az alapszabály és más önkormányzati szabályzatok, továbbá a szervezettel kötött tagsági megállapodások határozzák meg.

A tagsági viszony megszűnése

48. § (1) A tagsági viszony megszűnik, ha

a) a tag meghal, jogi személy tag megszűnik;

b) a tag a szervezetből kilép;

c) a tagot kizárják;

d) a szervezet gazdasági társasággá alakul át;

e) a szervezet jogutód nélkül megszűnik.

(2) Az alapszabály a tagsági viszony megszűnésének további eseteit is meghatározhatja.

BH1997. 576. *Üdülőszövetkezeti tagsági viszony megszüntetésénél a szövetkezeti szabályok az irányadók, és nem alkalmazhatók a polgári jognak az elállásra vonatkozó rendelkezései [1992. évi I. tv. (Szvt.) 2. § (1) bek., 48. §, 70. § (1) bek., 99. § (3) bek., Ptk. 319. § (3) bek, 320. § (1) bek.].*

BH1994. 372. *A szövetkezeti tag kiválási szándékának írásbeli bejelentése önmagában nem eredményezi tagsági viszonya megszűnését [1992. évi I. tv. (Szvt.) 48. § (1) bek. a) pont, 1992. évi II. tv. (Ámt.) 31. §, (1) bek., 33. § (1) bek., 35. § (2) bek., 45. § (2) bek.].*

49. § (1) A kilépés szándékát az igazgatóságnak írásban be kell jelenteni.

(2) Az alapszabályban (önkormányzati szabályzatban) kell meghatározni, hogy a kilépésre vonatkozó bejelentés és a tagsági viszony megszűnése között milyen időtartamnak kell eltelnie. A tagsági viszony ezen időtartam elteltével szűnik meg.

50. § (1) A szervezet kizárhatja a tagot, ha a tag - neki felróható módon -

a) a szervezet érdekét súlyosan sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsít, vagy

b) a tagsági viszonyból eredő kötelességeinek - az alapszabályban meghatározott időtartam alatt - felszólítás ellenére nem tesz eleget.

(2) A kizárással jogosult - az alapszabályban meghatározott - testületi szervnek a kizárást tárgyaló ülésére a tagot meg kell hívni. A kizárásról határozatot kell hozni, amelyet az érintett taggal írásban közölni kell.

(3) A kizárásról hozott határozat ellen - ha azt nem a közgyűlés hozta - a közgyűléshez lehet fordulni. Ez nem érinti a bírósági út igénybevételeének lehetőségét. A keresetindításnak halasztó hatálya van.

(4) A tagsági viszony a kizárást kimondó határozat közlésétől számított harminc nap elteltével szűnik meg, kivéve ha

a) határozat későbbi időpontot állapít meg;

b) a határozat bírósági felülvizsgálására 30 napon belül keresetet indítottak és a bíróság a kizárást kimondó határozatot megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi;

c) a tag kérelmére a közgyűlés a kizáró határozatot megváltoztatja.

BH1999. 27. *Ha a szövetkezet tagja a vitatott - egyébként a szövetkezet tulajdonában lévő - földterületet jogszerűen tartotta a birtokában, a birtokvédelem megengedett eszközeinek a szövetkezettel szemben való alkalmazásával a szövetkezet érdekét súlyosan sértő vagy veszélyeztető magatartást nem valósít meg. Ezen a címen történő kizárása a tagnak jogellenes [1992. évi I. tv. 45. § (1) bek., 50. § (1) bek., Ptk. 190. § (1) bek.].*

51. § (1) Ha a tagsági viszony a 48. § (1) bekezdés a)-c) pontja vagy (2) bekezdése alapján szűnik meg, a volt taggal (örökösével) el kell számolni.

(2) Az elszámolás során a tagsági megállapodás alapján a szövetkezet használatába adott vagyontárgyat a volt tag részére ki kell adni. A kiadás időpontjára az alapszabály és a tagsági megállapodás az irányadó. Ha ez az időpont a tagsági viszony megszűnésének időpontjánál későbbi, ez időtartam alatt a vagyontárgy használatáért a volt tag részére díjat kell fizetni.

(3) Ha a szövetkezet használatába adott vagyontárgy már nincs meg, vagy a kilépéskor már nincs a szövetkezet használatában, annak értékét kell a volt tag részére megtéríteni.

(4) A volt tag részére a részjegye és a szövetkezeti üzletrésze után járó részesedés kifizetésének, továbbá a részjegye összege visszafizetésének módjára és határidejére az alapszabály az irányadó azzal, hogy az elszámolás legkésőbbi időpontja a tagsági viszony megszűnését követő mérleg-megállapító közgyűlés napjától számított harmincadik nap.

VI. FEJEZET

VAGYONI VISZONYOK A SZÖVETKEZETBEN

A részjegy

52. § (1) A tag az alapszabályban meghatározott számú és összegű részjegyet jegyezhet.

(2) Alapításkor és belépéskor - a lakásszövetkezetek kivételével - egy részjegy jegyzése kötelező.

(3) Ha a tag a részjegy teljes összegét belépéskor nem fizeti be, a fennmaradó részt az alapszabályban meghatározott módon és időpontban - de legkésőbb a belépéstől számított egy éven belül - köteles befizetni. Alapítás esetében az egyéves időtartamot a szövetkezet cégbejegyzésétől kell számítani.

BH1998. 295. *Az üdülőszövetkezetekre - a jogszabály előírása szerint - a lakásszövetkezetekre vonatkozó rendelkezések az irányadók. Az üdülőépületben a tagot meghatározott időre vonatkozóan megillető használati jogot biztosító ún. "üdülőjegy" nem részjegy [1992. évi I. tv. (Sztv.) 52. § (2) bek., 92. § (1) bek., 107. § (1) bek.].*

53. § A részjegyek csak azonos összegűek lehetnek. A részjegy másra nem ruházható át, és a szövetkezeti tagnak harmadik személlyel szemben fennálló kötelezettsége miatt bírósági végrehajtás alá nem vonható.

(2) A részjegy a szövetkezet adózott eredményéből részesedésre jogosít.

A tag más vagyoni hozzájárulásai

54. § (1) Az önkormányzati szabályzat, továbbá a közgyűlés határozatainak keretei között a szövetkezet tagja a részjegy jegyzésén felül más formájú vagyoni hozzájárulást is teljesíthet, és a szövetkezetnek kamat ellenében kölcsönt nyújthat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti vagyoni hozzájárulás befizetésének, felhasználásának, felmondásának és visszafizetésének rendjét, továbbá az utánuk járó részesedés (kamat) mértékét - az önkormányzati szabályzatban meg nem határozott részletek tekintetében - a tag és a szövetkezet közötti megállapodásba kell foglalni. A megállapodást írásban kell megkötni.

(3) Ha a tag a részjegy jegyzésén felül - a szövetkezetnek nyújtott kölcsönt kivéve - más formájú vagyoni hozzájárulást teljesített, annak értéke erejéig - az alapszabály eltérő rendelkezése hiányában - a szövetkezettől részjegyet igényelhet.

A szövetkezeti üzletrész

55. § (1) A szövetkezet az eredménytartalékból és a tőketartalékból a közgyűlés döntése szerint

a) üzletrésztőkét képezhet, melyből tagjainak - az alapszabály rendelkezésének megfelelően - üzletrészt juttathat, illetve

b) üzletrésztőkét növelhet, melynek összege az üzletrész-tulajdonosok között az üzletrészek arányában kerül felosztásra. Üzletrésztőkenövelés esetén az alapszabály rendelkezései szerint üzletrésszel nem rendelkező tag részére is juttatható üzletrész.

Az üzletrésztőkéből az üzletrész-tulajdonosra eső részről a jogosult kérésére névre szóló értékpapírt kell kiállítani (szövetkezeti üzletrész).

(2) Amennyiben az üzletrésztőkét veszteség fedezésére kellett felhasználni, a közgyűlés az üzletrészek névértékét arányosan csökkenti.

BH1995. 668. *A felszámolás alatt álló szövetkezet kívülálló üzletrész-tulajdonosa a felszámolási eljárásban nem minősül hitelezőnek és üzletrésze ellenértékének megtérítésére nem tarthat igényt, hanem csak a hitelezők követeléseinek teljesítése után fennmaradó vagyomból részesedhet [1991. évi IL. tv. 61. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 55-58. §, 91. § (1) bek.].*

BH1994. 676. I. *Szövetkezet közgyűlési határozatának felülvizsgálatára nyitva álló perlési határidő számítása a kívülállónak minősülő, de vagyonnevesítésre alanyi jogon igényt támasztó személy*

esetében [1992. évi I. tv. (Sztv.) 13. §, 55. § (2) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 2. §, 5. §, 6. § (1) bek. b) pont, 11. § (3)-(4) bek.].

56. § (1) A szövetkezeti üzletrész átruházható, örökölhető, és a szövetkezet adózott eredményéből évente részesedésre jogosít. A szövetkezeti üzletrész után tilos kamatot fizetni.

(2) Ha az üzletrész tulajdonosa üzletrészét kívülálló személyre kívánja átruházni, a szövetkezetet és tagjait elővásárlási jog illeti meg. Az elővásárlási jog gyakorlásának módjáról az alapszabályban kell rendelkezni. Ha a jogosultak az átruházási szándék bejelentésétől számított, az alapszabályban megállapított módon és határidőben nem nyilatkoznak, úgy kell tekinteni, hogy nem kívánnak elővásárlási jogukkal élni.

(3) A tisztségviselő üzletrészének a szövetkezet által történő megvásárlásáról a közgyűlés vagy a küldöttgyűlés dönthet.

(4) Ha az üzletrész tulajdonosa nem tagja a szövetkezetnek, a közgyűlésen tanácskozási és javaslattételi jog illeti meg.

BH1995. 668. *A felszámolás alatt álló szövetkezet kívülálló üzletrész-tulajdonosa a felszámolási eljárásban nem minősül hitelezőnek és üzletrésze ellenértékének megtérítésére nem tarthat igényt, hanem csak a hitelezők követeléseinek teljesítése után fennmaradó vagyomból részesedhet [1991. évi IL. tv. 61. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 55-58. §, 91. § (1) bek.].*

BH1995. 208. *A kiválási szándék határidőben történt bejelentése esetén az igénylő nemcsak a saját "jutójával", hanem a vagyonmegosztó közgyűlés időpontjáig másoktól szerzett üzletrészekkel is jogosult a kiválásra [1971. évi III. tv. 64/C. § (2) bek., 1992. évi I. tv. 56. § (1) bek., 1992. évi II. tv. 45. § (2) bek.].*

BH1994. 605. *A vagyonkivitel szempontjából a szövetkezeti tag üzletrészének eredete közömbös: a kiválni szándékozó tagnak bármely címen szerzett üzletrészét ki kell adni [1992. évi I. tv. (Sztv.) 56-57. §, 1992. évi II. tv. (Ámt.) 33. § (3) bek., 45. § (2) bek., Ptk. 365. § (1) bek., 370. §].*

57. § (1) A szövetkezeti üzletrészek tulajdonosairól és az üzletrészek névértékéről a szövetkezet nyilvántartást köteles vezetni. Az átruházást és öröklést a szövetkezethez haladéktalanul be kell jelenteni.

(2) Az üzletrészhez fűződő jogokat csak az gyakorolhatja, aki a nyilvántartás szerint az üzletrész tulajdonosa.

BH1995. 668. *A felszámolás alatt álló szövetkezet kívülálló üzletrész-tulajdonosa a felszámolási eljárásban nem minősül hitelezőnek és üzletrésze ellenértékének megtérítésére nem tarthat igényt, hanem csak a hitelezők követeléseinek teljesítése után fennmaradó vagyomból részesedhet [1991. évi IL. tv. 61. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 55-58. §, 91. § (1) bek.].*

BH1994. 605. *A vagyonkivitel szempontjából a szövetkezeti tag üzletrészének eredete közömbös: a kiválni szándékozó tagnak bármely címen szerzett üzletrészét ki kell adni [1992. évi I. tv. (Sztv.) 56-57. §, 1992. évi II. tv. (Ámt.) 33. § (3) bek., 45. § (2) bek., Ptk. 365. § (1) bek., 370. §].*

58. § Ha a tagsági viszony a 48. § (1) bekezdés a)-c) pontja vagy (2) bekezdése alapján szűnik meg, a volt tagot (örökösét) részjegyének összege illeti meg, amennyiben a részjegytőkét veszteség

fedezésére nem használták fel. Igényt tarthat továbbá a volt tag a szövetkezet közgyűlése által ilyen célra létesített külön tartalék rá eső részére is.

BH1995. 668. *A felszámolás alatt álló szövetkezet kívülálló üzletrész-tulajdonosa a felszámolási eljárásban nem minősül hitelezőnek és üzletrésze ellenértékének megtérítésére nem tarthat igényt, hanem csak a hitelezők követeléseinek teljesítése után fennmaradó vagyonból részesedhet [1991. évi IL. tv. 61. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 55-58. §, 91. § (1) bek.].*

Juttatások és támogatások a tagok részére

59. § (1) A szövetkezeti szolidaritás elvének megfelelően a szövetkezet az alapszabályban (önkormányzati szabályzatban) meghatározott módon és feltételek szerint tagjait - különösen az arra rászoruló idős, munkaképtelen, tartósan beteg, többgyermekes tagjait - és azok özvegyeit, árváit, különféle anyagi segítségben és szolgáltatásban részesíti (segély, nyugdíjkiegészítés, szakmai képzés, étkezési hozzájárulás, üdülési hozzájárulás, szociális gondozó biztosítása stb.), és támogatja művelődésüket, sporttevékenységüket.

35/1995. Számviteli kérdés *A szolidaritási alap képzésének megszűnése miatt a szövetkezeteknek a számlán lévő egyenleget mely számlára kell átvezetniük?*

(2) A juttatások céljára a közgyűlés által meghatározott összeget a szövetkezet a költségek terhére számolhatja el.

60. § A szövetkezet az alapszabályban (önkormányzati szabályzatban) meghatározott módon és feltételek szerint a tag szövetkezeten kívüli gazdasági tevékenységének folytatásához ingatlanhasználat és termelőeszközhasználat átengedésével, termény vagy termék juttatásával vagy ez utóbbiak pénzbeli megváltásával és más módon támogatást nyújt.

IV. RÉSZ

VII. FEJEZET

A SZÖVETKEZET GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGE

Alapvető szabályok

61. § (1) A szövetkezet a tulajdonában álló és a tagok vagy mások által használatba adott vagyoni eszközökkel önállóan gazdálkodik, adózott eredményével e törvény keretei között szabadon rendelkezik.

(2) A szövetkezet éves kiosztható eredményének a nagyobb részét a személyes közreműködés arányában a tagoknak kell visszatéríteni.

62. § (1) A szövetkezet minden olyan tevékenységet folytathat, amelyet törvény nem utal más formájú gazdálkodó szervezet vagy az állam (állami szerv) kizárólagos tevékenységi körébe.

(2) A hitelszövetkezet a tevékenységét csak tagjai részére végezheti.

A munkavégzésre vonatkozó szabályok

63. § A szövetkezeti tagsági viszony keretében a vállalkozási és munkaviszony jellegű jogviszonyok jöhetnek létre.

BH1994. 705. *A termelőszövetkezet tagja munkaviszony jellegű jogviszonyának felmondása esetén e jogviszonya a felmondási idő mértéke és a végkielégítés szempontjából csak 1992. január 20-tól vehető figyelembe, az ezt megelőzően tagsági viszonyban, illetve munkaviszonyban töltött idő nem vehető figyelembe [1992. évi XXII. tv. 92. §, 95. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 63. és 65. §, 1992. évi II. tv. 55. §].*

BH1994. 58. I. *A tagnak a szövetkezetből történő kiválása esetén a munkaviszony jellegű jogviszonya sem maradhat fenn, és a tagsági viszony megszűnésével egyidejűleg a törvény erejénél fogva és annak a ténynek következtében, hogy a szövetkezetből kivált, a munkaviszony jellegű jogviszonya is megszűnik (1992. évi I. tv. 63. §).*

64. § A vállalkozási jellegű munkavégzésre irányuló jogviszony tartalmát az önkormányzati szabályzatnak és a polgári jog szabályainak megfelelő, csoportos vagy egyéni tagsági megállapodások határozzák meg.

65. § A szövetkezet és tagja között létrejött munkaviszony jellegű jogviszonyra, valamint a szövetkezet alkalmazottainak munkaviszonyára a Munka Törvénykönyvét kell alkalmazni.

Az e törvény hatálybalépését megelőzően

a) a szövetkezet és a tag között létrejött munkamegállapodás, illetve

b) jogszabály

által előírt munkavégzés időtartamát a társadalombiztosítási jogszabályok szerinti szolgálati idő megállapítása, valamint a munkaviszony jellegű jogviszony alapján járó juttatások szempontjából - feltéve, hogy az adott évben a tag az előírt munkavégzési kötelezettségének eleget tett - figyelembe kell venni.

BH1996. 68. *A Szövetkezeti Törvény szerint a szövetkezet és a tagja között létrejött munkaviszony jellegű jogviszonyra - többek között - a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit kell alkalmazni. E rendelkezésből következik, hogy a végkielégítés mértéke, a felmentési idő tartama szempontjából munkaviszonyban töltött időként csak a munkaviszony jellegű jogviszonyban eltöltött időt kell figyelembe venni [1992. évi I. tv. 65. § (1) bek.].*

BH1995. 543. *Ha a munkáltatói jogutódlásnak a Legfelsőbb Bíróság MK 154. számú állásfoglalásában kifejtett feltételei fennállnak, a jogelőd ipari szövetkezetnél tagként munkában töltött időt a jogutód munkáltatónál fennállt munkaviszony időtartamával együttesen kell figyelembe venni a felmondási idő és a végkielégítés szempontjából [1992. évi I. tv. 65. §, 3/1982. (XII. 29.) ME rend. 11. § (1) bek., MK 154. sz. állásfoglalás].*

BH1995. 438. *Ha a munkáltató jogelődje kisserőszövetkezet volt, és abban a munkavállaló a tagsági viszonyának fennállása alatt munkamegállapodás alapján végzett munkát, ezt az időszakot - a munkaviszonyának felmondással történő megszüntetése esetén - a végkielégítés mértékének*

megállapításánál figyelembe kell venni [1992. évi II. tv. 55. §, 1992. évi I. tv. 65. §, 1992. évi XXII. tv. 95. §, 1971. évi 32. tvr. 21. §, 22. §].

BH1994. 705. *A termelőszövetkezet tagja munkaviszony jellegű jogviszonyának felmondása esetén e jogviszonya a felmondási idő mértéke és a végkielégítés szempontjából csak 1992. január 20-tól vehető figyelembe, az ezt megelőzően tagsági viszonyban, illetve munkaviszonyban töltött idő nem vehető figyelembe [1992. évi XXII. tv. 92. §, 95. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 63. és 65. §, 1992. évi II. tv. 55. §].*

BH1994. 167. *A szövetkezeti tag munkaviszony jellegű jogviszonyára is alkalmazni kell a Munka Törvénykönyvének azt a szabályát, amely szerint a munkáltató köteles a dolgozót munkával ellátni, és a dolgozó részére a munkáltató működési körében felmerült okból kieső munkaidőre a munkaviszonyra vonatkozó szabály által meghatározott mértékű térítés jár [1992. évi I. tv. 65. § (1) bek., 1992. évi II. tv. 55. §, Mt. 102. §].*

BH1994. 114. *Az ipari szövetkezeti tag munkaviszony jellegű jogviszonyára is alkalmazni kell a Munka Törvénykönyvének azt a szabályát, amely szerint a munkáltató köteles a dolgozót munkával ellátni és a dolgozó részére a munkáltató működési körében felmerült okból kieső munkaidőre a munkaviszonyra vonatkozó szabály által meghatározott mértékű térítés jár. [1992. évi II. tv. 55. §, 1992. évi I. tv. 65. § (1) bek.].*

BH1994. 54. I. *A szövetkezeti tagsági viszony a szövetkezetekről szóló törvény és az annak hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról rendelkező törvény erejénél fogva alakult át munkaviszony jellegű jogviszonnyá. Ehhez képest a szövetkezet és a tagja között létrejött munkaviszony jellegű jogviszonyra a Munka Törvénykönyve, a szövetkezeti önkormányzati szabályzat és az e jogviszonyra vonatkozó szerződés az irányadó [1992. évi I. tv. 65. §, 1992. évi II. tv. 55. §].*

BH1993. 710. *A szövetkezetekről szóló törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról rendelkező törvénynek a korábbi jogszabályok alkalmazását megengedő általános szabályai csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben a törvény különös rendelkezést nem tartalmaz [1992. évi II. tv. 2. §, 55. §, 1992. évi I. tv. 65. § (1) bek.].*

66. §

Tartalékképzés

67. §

Beszámolási és könyvelési kötelezettség

68. § *A szövetkezet beszámolási és könyvvezetési kötelezettségére a számvitelről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.*

VIII. FEJEZET

FELELŐSSÉG

A szövetkezet felelőssége tartozásaiért

69. § (1) *A szövetkezet a vagyonával felel tartozásaiért. A szövetkezet vagyona: a részjegytőke, az üzletrésztőke, az eredménytartalék, a fel nem osztható vagyon és a szabad vagyoni eszközök.*

(2) A tag a saját vagyonával, továbbá a szövetkezettől járó munkadíjával nem felel a szövetkezet tartozásaiért. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a lakásszövetkezet tagjára.

A szövetkezet és a tag kártérítési felelőssége

70. § (1) A szövetkezet a tagjának jogellenesen okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint tartozik felelősséggel.

(2) A szövetkezet - vétkességére való tekintet nélkül - köteles megtéríteni tagjának azt a kárt, amely

a) a tagot a munkaviszony jellegű jogviszony keretében történő munkavégzés során vagy a szövetkezet közvetlen irányítása és felügyelete alatt végzett saját gazdasági tevékenysége közben érte, továbbá

b) a munkahelyre szokásosan bevitt dolgokban keletkezett.

(3) Nem terheli a szövetkezetet a (2) bekezdés szerinti felelősség, ha bizonyítja, hogy a kárt működési körén kívül eső, elháríthatatlan ok vagy kizárólag a tag elháríthatatlan magatartása okozta. Ennek hiányában is mentesül a szövetkezet a kár azon részének megtérítése alól, amelyet a tag vétkes magatartása idézett elő.

BH1997. 576. *Üdülésszövetkezeti tagsági viszony megszüntetésénél a szövetkezeti szabályok az irányadók, és nem alkalmazhatók a polgári jognak az elállásra vonatkozó rendelkezései [1992. évi I. tv. (Sztv.) 2. § (1) bek., 48. §, 70. § (1) bek., 99. § (3) bek., Ptk. 319. § (3) bek, 320. § (1) bek.].*

BH1995. 506. *Ha az üdülésszövetkezet nem kellő körültekintéssel végzett szervező tevékenység miatt hiúsul meg az üdülőhotel felépítése, a szövetkezet kártérítés jogcímén tagjainak az építkezés céljaira befizetett összeg kamatait is tartozik megfizetni [1971. évi III. tv. 85. § (1) bek. , 1977. évi 12. tvr. 2. §, 28. § (3) bek.].*

71. § A tag a szövetkezetnek okozott kárért - a munkaviszony jellegű jogviszony keretében történő munkavégzéssel összefüggésben okozott kár kivételével - a polgári jog szabályai szerint tartozik felelősséggel.

72. § A kár megtérítésére kötelezés a bíróság hatáskörébe tartozik.

*A szövetkezet és az alkalmazottak közötti
felelősség szabályai*

73. § A szövetkezet alkalmazottainak fegyelmi és kártérítési felelősségére, valamint a szövetkezet által alkalmazottainak okozott kárért fennálló felelősségre a Munka Törvénykönyve rendelkezéseit kell alkalmazni.

V. RÉSZ

IX. FEJEZET

SZÖVETKEZETEK EGYESÜLÉSE, SZÉTVÁLÁSA, ÁTALAKULÁSA ÉS MEGSZŪNÉSE

Szövetkezetek egyesülése

74. § (1) Két vagy több szövetkezet külön-külön tartott közgyűlésen szövetkezetenként számítva a jelenlévő tagok kétharmados szótöbbségével elhatározhatja, hogy új szövetkezetté egyesül, vagy az egyik szövetkezet a másikba beolvad. Iskolai szövetkezetnél az egyesüléshez (beolvadáshoz) az oktatási intézmény vezetőjének hozzájárulása is szükséges.

(2) Az egyesülő szövetkezetek együttes közgyűlésen állapítják meg az egyesülés időpontját, az új szövetkezet alapszabályát, szükség szerint módosítják az önkormányzati szabályzatokat, továbbá megtartják a szükséges választásokat.

(3) Az egyesülő szövetkezeteket megillető jogok és az azokat terhelő kötelezettségek az új (a befogadó) szövetkezetre szállnak át.

75. § A szövetkezetek egyesülésére a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni a szövetkezet alapítására vonatkozó, e törvény 7-9. §-ainak figyelembevételével.

76. § A szövetkezetek egyesülése során a tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló 1990. évi LXXXVI. törvénynek a szervezeti egyesülés ellenőrzésére vonatkozó szabályait is alkalmazni kell.

A szövetkezet szétválása

77. § (1) A közgyűlés a jelenlévő tagok kétharmados szótöbbségével elhatározhatja a szövetkezet szétválását két vagy több szövetkezetre. A szétváláshoz két közgyűlést kell tartani.

(2) A szétválást a szövetkezet tagjainak legalább tíz százaléka írásban kezdeményezheti. A szétválás kezdeményezését követően az igazgatóság köteles harminc napon belül összehívni a szövetkezet szétválását előkészítő közgyűlést.

(3)

(4) Az előkészítő közgyűlésen a szövetkezet tagjai nyilatkoznak a szétválási szándékról, ezt követően - ha a jelenlévő tagok kétharmada egyetért a szétválás szándékával - a szövetkezet tagjai és kívülálló üzletrész-tulajdonosai nyilatkoznak arról, hogy ki, melyik szövetkezet tagja, kívülálló üzletrész-tulajdonosa kíván lenni. Az előkészítő közgyűlést követően a szétválás befejezéséig újabb szétválási kezdeményezést benyújtani nem lehet. Az igazgatóság a szétválást előkészítő közgyűlést követő nyolc napon belül köteles valamennyi távolmaradt tagot, kívülálló üzletrész-tulajdonost felhívni, hogy tizenöt napon belül írásban nyilatkozzon hovatartozási szándékáról. A felhívásban közölni kell, hogy nyilatkozat hiányában a hovatartozás kérdésében a közgyűlés határozata lesz irányadó. A felhívást az alapszabályban - a közgyűlés összehívására - előírt módon kell kiadni.

(5)

(6) Az előkészítő közgyűlésen tett, illetve az írásban adott nyilatkozatok alapján az igazgatóság köteles vagyonmérleget és annak alapján vagyonmegosztási javaslatot készíteni, amelyet - a lakásszövetkezeteket kivéve - könyvvizsgálóval kell véleményeztetni. Az igazgatóság köteles javaslatot tenni az üzletrészek megosztásán túl azok új névértékének megállapítására. A vagyonmegosztási javaslatnak ki kell terjednie a munkavállalók munkajogi helyzetében beálló esetleges változások anyagi következményeinek viselésére is.

(7) Az igazgatóság az előkészítő közgyűlést követő hatvan napon belül újabb közgyűlést köteles összehívni, amely az üzletrészek új névértékének megállapításán túl határoz a szétválásról, a vagyon megosztásáról, valamint - a (4) bekezdésben szabályozott nyilatkozat hiányában - a hovatartozásról.

(8) A szövetkezet a szétválást elhatározó közgyűlést követő három napon belül köteles tájékoztatni az ismert hitelezőket a szétválásról, valamint a vagyonmegosztásról szóló közgyűlési határozatról.

BH1996. 168. II. *A mezőgazdasági termelőszövetkezetben a vagyonmegosztási eljárás során a vagyonszortosítás és szétválás, illetőleg kiválás esetén a szavazás módja [1992. évi I. tv. (Sztv.) 22. § (2) bek., 77. § (2)-(3) bek., 1992. évi II. tv. (Ámt.) 5. §, 33. § (3) bek., 39. § (3) bek., 40. § (1) bek. c) pont].*

BH1995. 725. *Az anyaszövetkezetből csoportosan kiváló tagok által létrehozott új szövetkezet bejegyzésekor sem a szervezeti változásokkal összefüggő vagyonmegosztás miatti, sem a szövetkezetek szétválásával kapcsolatosan jogszabályban biztosított illetékmentesség az újonnan alakított szövetkezetet nem illeti meg [1992. évi I. tv. 77. és 78. §-ai, 1992. évi II. tv. 28. § (1) bek., 30. §, 52. § (1) bek.].*

BH1995. 598. *A cégbejegyzési eljárás azon a címen nem függeszthető fel, hogy a szövetkezet szétválásának törvényessége tárgyában is folyamatban van törvényességi felügyeleti eljárás a cégbíróság előtt. Ilyen esetekben a törvényességi felügyeleti és a cégbejegyzési eljárás együttesen bírálendő el [1992. évi I. tv. 77. § (1) bek., 78. §, GK 70.].*

78. § A szétválással a szövetkezet megszűnik, jogai és kötelezettségei az új szövetkezetekre mint jogutódokra szállnak át. A szétvált szövetkezet szétválás előtti kötelezettségeiért a jogutód szövetkezetek - valamennyi hitelező hozzájárulásával kötött eltérő megállapodás hiányában - az egymás közötti vagyonmegosztás arányában felelnek. Ha a kötelezettség a szétválást követően merül fel, a jogutód szövetkezetek felelőssége egyetemleges.

BH1995. 725. *Az anyaszövetkezetből csoportosan kiváló tagok által létrehozott új szövetkezet bejegyzésekor sem a szervezeti változásokkal összefüggő vagyonmegosztás miatti, sem a szövetkezetek szétválásával kapcsolatosan jogszabályban biztosított illetékmentesség az újonnan alakított szövetkezetet nem illeti meg [1992. évi I. tv. 77. és 78. §-ai, 1992. évi II. tv. 28. § (1) bek., 30. §, 52. § (1) bek.].*

BH1995. 598. *A cégbejegyzési eljárás azon a címen nem függeszthető fel, hogy a szövetkezet szétválásának törvényessége tárgyában is folyamatban van törvényességi felügyeleti eljárás a cégbíróság előtt. Ilyen esetekben a törvényességi felügyeleti és a cégbejegyzési eljárás együttesen bírálendő el [1992. évi I. tv. 77. § (1) bek., 78. §, GK 70.].*

A szövetkezet átalakulása

79. § (1) A szövetkezet korlátolt felelősségű társasággá vagy részvénytársasággá - takarékszövetkezet, hitelszövetkezet és biztosító szövetkezet csak részvénytársasággá - alakulhat át.

(2) Az üzletrésztulajdonos legkésőbb az előkészítő közgyűlésen köteles nyilatkozni arról, hogy be kíván-e lépni a gazdasági társaságba. A gazdasági társaságba be nem lépő üzletrész-tulajdonossal az átalakulás időpontjában a szövetkezeti üzletrészre is kiterjedően el kell számolni. Az üzletrész névértékét a ráeső kötelezettségek értékének levonásával készpénzben vagy más módon kell kiegyenlíteni. Az elszámolásra egyebekben az 51. § (4) bekezdése az irányadó. Ha a gazdasági társaságba be nem lépő tagok új szövetkezetet alapítanak, vagy más szövetkezetbe lépnek, az alapszabály vagy a külön törvény szerint fel nem osztható vagyon rájuk eső része e szövetkezetet illeti.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

80. § Ha a tagok tizenöt százaléka az átalakulást írásban indítványozza, az igazgatóság köteles 90 napon belüli időpontra összehívni a szövetkezet átalakulását előkészítő közgyűlést (a továbbiakban: előkészítő közgyűlés).

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

81. § (1) Az igazgatóság köteles az előkészítő közgyűlés elé olyan indítványt terjeszteni, amely

a) tájékoztatást ad az átalakulással elérni kívánt gazdasági célról, az ahhoz szükséges eszközökről és a szövetkezeti tagok jövőbeni helyzetéről, ideértve a juttatások és támogatások (59-60. §) kérdését is;

b) javaslatot tartalmaz a választott társasági formára és a vagyon megosztására;

c) ismerteti az indítványozók és az igazgatóság álláspontját.

(2) Az előkészítő közgyűlés az összes tag kétharmados szótöbbségével - az üdülőszövetkezet kivételével lakásszövetkezeteknél egyhangúlag - dönt az indítványban tárgyalt kérdésekről.

(3) Az előkészítő közgyűlés bizottságot jelölhet ki az átalakulás előkészítésére.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

82. § Az igazgatóság (bizottság) az előkészítő közgyűlés döntései alapján köteles az átalakulási tervet és a vagyonmérlegben felül jegyzéket készíteni a továbbra is fennmaradó juttatásokról és támogatásokról.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

83. § (1) Ha az előkészítő közgyűlés az átalakulás mellett döntött, az igazgatóság az előkészítő közgyűlést követő harminc napon belül köteles összehívni az átalakulási közgyűlést.

(2) Az átalakulási közgyűlésre a szövetkezet valamennyi tagját úgy kell meghívni, hogy a meghívóhoz mellékelni kell a 81-82. §-ban felsorolt iratokat.

(3) Az átalakulási közgyűlés az összes tag kétharmados szótöbbségével - az üdülőszövetkezet kivételével lakásszövetkezeteknél egyhangúlag - dönt a szövetkezet átalakulásáról. Ezt követően kell megtartani a korlátolt felelősségű társaság első taggyűlését, illetve a részvénytársaság alakuló közgyűlését a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

84. § (1) Az átalakulás feltétele a szövetkezet teljes vagyonának a tagok közötti - értékpapírokban megtestesített - felosztása.

(2) Az átalakuló szövetkezeteknek a külön törvény szerinti fel nem osztható vagyonára jutó részvényt vagy üzletrészt a közgyűlés által meghatározott szövetkezeti vagyonkezelő szervezetnek kell átadnia, amely részesedést a gazdasági társaság egy éven belül a mindenkori bankkamattal növelt névértéken - megvásárolhat. Ez nem vonatkozik a lakás, a takarékos és az iskolai szövetkezetekre.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

85. § (1) Az új gazdasági társaság törzstőkéjét (alaptőkéjét)

a) az alapításban résztvevők szövetkezeti üzletrészeinek összértéke és

b) az új társasági tagok vagyoni hozzájárulása

együttesen alkotja.

(2) Az egyes társasági tagok törzsbetétje (részvénye) az (1) bekezdés a)-b) pontjában megjelölt vagyonból reájuk eső résznek megfelelően alakul. A törzsbetét legkisebb összege az átalakuló szövetkezet tagjai esetében nem lehet kevesebb tízezer forintnál.

(3) Az átalakuló szövetkezet tagjainak részvényjegyzése nem utasítható vissza.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

86. § (1) Ha a szövetkezet korlátolt felelősségű társasággá alakul át, a nem pénzbeli betétet a cégbejegyzés előtt kell rendelkezésre bocsátani.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetben a pénzbetétek összege alapításkor kevesebb lehet a tőzstőke harminc százalékánál és egymillió forintnál.

(3) Ha a szövetkezet részvénytársasággá alakul át, a pénzbeli hozzájárulás összege alapításkor kevesebb lehet az alaptőke harminc százalékánál és tízmillió forintnál.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

87. § Ha a szövetkezetből alakult korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság alapítóinak többsége az átalakult szövetkezetnek is tagja volt, a társaság a cégszövegébe a "szövetkezeti" jelzőt felveheti.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

88. § A szövetkezet gazdasági társasággá való átalakulására egyebekben a gazdasági társaságokról szóló törvényt kell megfelelően alkalmazni.

BH1997. 216. *Az általános jogutód felel azokért a következményekért, amelyek jogelődje szerződésszegése folytán keletkeztek [1992. évi I. tv. (Szt.) 79-88. §-ai, 1988. évi VI. tv. (Gt.) 331-340. §-ai].*

80/1997. Számviteli kérdés Egy szövetkezet 1997. 09. 01-jével rt.-vé alakult át. A szövetkezet zárómérlegét 1997. 08. 31-ével elkészítette. Átértékelés nem történt, így a zárómérleg egyben a vagyonmérleg szerepét is betölti. A szövetkezeti saját tőke összege 4,5 M Ft. Helyes-e, hogy az átalakulás előtt a szövetkezet az eszközvagyonát - 38 M Ft - az üzletrészesárnyokban felosztja a tulajdonosok között a saját vagyonnal szemben, és az rt. nyitómérlegének könyvelése után ezen eszközöket apportként a részvénytőke részeként könyveli, vagy csak a 4,5 M Ft saját tőke osztható fel a tulajdonosok között?

Részleges átalakulás

88/A. § (1) Nem szűnik meg a mezőgazdasági, illetőleg az ipari szövetkezet, ha átalakulásának kezdeményezése esetén legkésőbb az előkészítő közgyűlésen, amely az átalakulás mellett döntött, legalább öt tag úgy nyilatkozik, hogy nem lép be a gazdasági társaságba, hanem a szövetkezetet tovább kívánja működtetni (részleges átalakulás). Részleges átalakulás esetén a szövetkezet átalakulására vonatkozó szabályokat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) Részleges átalakulás esetén az előkészítő közgyűlést követő nyolc napon belül az igazgatóság, vagy ha a közgyűlés kijelölte, az előkészítő bizottság köteles tájékoztatni valamennyi távol maradt üzletrész-tulajdonost a részleges átalakulásról, és felhívni, hogy harminc napon belül nyilatkozzék hovatartozási szándékáról. A felhívásban az üzletrész-tulajdonost figyelmeztetni kell arra, hogy amennyiben határidőben nem nyilatkozik, a szövetkezet tagja, illetőleg kívülálló üzletrész-tulajdonosa marad. Az üzletrésztulajdonos nyilatkozhat úgy is, hogy üzletrésze egy - általa meghatározott mértékű - részével vesz részt a gazdasági társaság alapításában.

b) A hovatartozási szándékról szóló nyilatkozatok alapján az igazgatóság (előkészítő bizottság) a 82. §-ban meghatározottakon kívül vagyonmegosztási javaslatot is készít, amelyet könyvvizsgálóval véleményeztetnie kell.

c) Részleges átalakulás esetén az igazgatóság az előkészítő közgyűlést követő hatvan napon belül köteles újabb közgyűlést (részleges átalakulási közgyűlés) összehívni. A részleges átalakulási közgyűlés az összes tag kétharmadának szavazatával dönt a szövetkezet és a gazdasági társaság közötti vagyonmegosztásról.

d) A gazdasági társaságba belépő üzletrész-tulajdonosok a vagyonmegosztást követően döntenek a gazdasági társaság megalapításáról. A gazdasági társaság a vagyonmegosztásról szóló közgyűlési határozat szerinti vagyonrész felett a rendelkezési jogot a társasági szerződés (alapító okirat) elfogadásával szerzi meg.

e) A gazdasági társaságba be nem lépő szövetkezeti tagok a vagyonmegosztást követően megtartandó közgyűlésen döntenek a szövetkezeti üzletrészek értékéről, szükség esetén megválasztják a szövetkezet új tisztségviselőit, és határoznak a szövetkezet továbbműködéséhez szükséges egyéb kérdésekről is.

f) A szövetkezet kötelezettségeiért a részleges átalakulást követően a szövetkezet és a gazdasági társaság - valamennyi hitelezővel kötött eltérő megállapodás hiányában - a vagyonmegosztás arányában felel. A szövetkezet a részleges átalakulásról és a vagyonmegosztásról szóló közgyűlési határozatról a részleges átalakulási közgyűlést követő három napon belül köteles az ismert hitelezőket tájékoztatni.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában mezőgazdasági, illetőleg ipari szövetkezetnek az a szövetkezet minősül, amely, illetőleg amelynek jogelődje e törvény hatálybalépésekor a "mezőgazdaság", illetőleg az "ipar" nemzetgazdasági ágazatba sorolt szövetkezet volt.

A szövetkezet megszűnése

89. § (1) A szövetkezet megszűnik, ha

a) a közgyűlés - az összes tag kétharmados szótöbbségével, lakásszövetkezeteknél egyhangúlag - elhatározza a jogutód nélküli megszűnést;

b) más szövetkezettel egyesül, abba beolvad, szétválik vagy valamennyi tag részvételével gazdasági társasággá alakul át;

c) tagjainak száma öt alá - iskolai szövetkezetről és hitelszövetkezetről tizenöt alá - csökkent, és emiatt vagy más törvényes okból a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja;

d) a cégbíróság hivatalból elrendeli a törlését;

e) a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti.

(2) A legkisebb kötelező taglétszám hiánya miatt csak akkor van helye a szövetkezet megszűntnek nyilvánításának, ha a szövetkezet hat hónapon belül nem jelenti be a cégbíróságnak a legkisebb taglétszám elérését.

(3) A szövetkezet a cégjegyzékből való törléssel szűnik meg.

90. § (1) Ha a szövetkezet a 89. § (1) bekezdés a) vagy c) pontja alapján jogutód nélkül megszűnik, végelszámolásnak van helye. Ennek során - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi IL. törvény IV. fejezetében foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(2) Lakásszövetkezeteknél a végelszámolót a cégbíróság rendeli ki, ha a tagok a végelszámoló személyében nem tudtak megállapodni. Minden más esetben a végelszámolást az igazgatóság végzi.

(3) A fizetésképtelenség miatti felszámolás megindításának közzététele után szövetkezeti tagsági viszony nem létesíthető.

91. § (1) A végelszámolás befejezése után fennmaradó vagyoni eszközöket a tagok és a nem tag üzletrésztulajdonosok között - részjegyük, más vagyoni hozzájárulásuk és üzletrészüik arányában - fel kell osztani, és részükre ki kell fizetni. A fel nem osztható vagyonra a 17. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés irányadó.

(2) Lakásszövetkezetek esetében a vagyon a volt tagok és nem tag tulajdonosok közös tulajdonába kerül, érdekeltységük arányában.

BH1995. 668. *A felszámolás alatt álló szövetkezet kívülálló üzletrész-tulajdonosa a felszámolási eljárásban nem minősül hitelezőnek és üzletrésze ellenértékének megtérítésére nem tarthat igényt, hanem csak a hitelezők követeléseinek teljesítése után fennmaradó vagyonból részesedhet [1991. évi IL. tv. 61. § (3) bek., 1992. évi I. tv. 55-58. §, 91. § (1) bek.].*

VI. RÉSZ

X. FEJEZET

A LAKÁSSZÖVETKEZETEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

Közös rendelkezések

92. § (1) E törvény alkalmazása szempontjából lakásszövetkezetek: a lakás, a nyugdíjasházi, az üdülő, a személygépkocsitároló, a műhely vagy üzlethelyiségépítő és fenntartó szövetkezet (a továbbiakban együtt: lakásszövetkezet).

(2) A lakásszövetkezet közhasznú tevékenységet ellátó kommunális szervezet.

BH1998. 295. *Az üdülőszövetkezetekre - a jogszabály előírása szerint - a lakásszövetkezetekre vonatkozó rendelkezések az irányadók. Az üdülőépületben a tagot meghatározott időre vonatkozóan megillető használati jogot biztosító ún. "üdülőjegy" nem részjegy [1992. évi I. tv. (Szvt.) 52. § (2) bek., 92. § (1) bek., 107. § (1) bek.].*

93. § Lakásszövetkezet alapításához az is szükséges, hogy a leendő szövetkezeti területi egységet vagy a szövetkezet jellegének megfelelő más egységet (építési ütem, épület, épületcsoport stb.) alkosson.

BH1997. 447. *A lakásszövetkezetből való kiválás feltételei [1992. évi I. tv. (Szvt.) 93. §, 104. § (1) bek., 1992. évi II. tv. (Át.) 31. § (1) bek., 32. §].*

94. § A lakásszövetkezet közgyűlésén lakásonként (használati egységenként) csak egy-egy szavazatot lehet figyelembe venni. Ha a lakás (használati egység) több tag tulajdonában (használatában) áll, az alapszabály határozza meg a szavazatok figyelembevételének módját.

A lakásszövetkezeti tagsági viszony

95. § (1) A lakásszövetkezetnek az lehet tagja, aki

a) a lakásszövetkezet céljának megfelelően előírt fizetési és más kötelezettségek teljesítését vállalja, továbbá

b) fizetési kötelezettségének nem teljesítése esetére hozzájárul

bb) a természetes személy a tartozásának az illetményéből való levonásához, a megfelelő illetményrésznek a lakásszövetkezet javára történő engedményezésével,

bc) a jogi személy vagy bankszámlával rendelkező más személy az azonnali beszedési megbízás érvényesítéséhez.

(2) Lakásfenntartó szövetkezetnél a tulajdonos és a használati jog gyakorlására jogosult személy tagfelvételi kérelme - ha az (1) bekezdésben szabályozott feltételeknek eleget tesz - nem utasítható el.

(3) Ha a lakás több személy tulajdonában, illetve használatában van, mindegyik tulajdonostárs, illetőleg használatra jogosult kérheti tagként való felvételét a lakásszövetkezetbe.

(4) A tagfelvételi kérelem elutasítása esetén a vita eldöntése a bíróság hatáskörébe tartozik.

96. § (1) A nem tag tulajdonos fizetési kötelezettségének biztosítására a 95. § (1) bekezdés *b*) pontját kell alkalmazni.

(2)

(3) Ha a tag a lakásfenntartó szervezetből kilép, illetve kizárják, az engedményező nyilatkozat továbbra is érvényben marad, amíg a volt tagnak tartozása van.

97. § (1) Nyugdíjasházi szervezetbe tagként az vehető fel, aki a lakásszövetkezeti tagság általános feltételeinek megfelel, és nyugdíjas, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt elérte, vagy öt éven belül eléri.

(2) Az alapszabály a tagságra további feltételeket állapíthat meg.

(3) A tag a lakóegységbe csak az (1)-(2) bekezdésben előírt feltételeknek megfelelő személyt fogadhat be; más személy befogadása a tagsági viszonyt megszünteti.

98. § (1) A lakásszövetkezeti tagsági viszony akkor is megszűnik, ha a tagnak a lakásra vagy más helyiségre vonatkozó tulajdonjoga vagy állandó, illetőleg időleges használati joga megszűnik.

(2) A tagsági viszony megszűnése esetén az állandó, illetőleg az időleges használat joga is megszűnik.

99. § (1) Lakásépítő szervezetnél a kilépő tag és az örökös átruházhatja építetői jogát, és a jogosultság megszerzője kérheti tagként való felvételét. A kérelem csak akkor utasítható el, ha a kérelmező nem felel meg a lakásszövetkezeti tagság általános feltételeinek.

(2) A lakásépítő szervezetből kizárt tagnak a szövetkezettel szembeni követelését az alapszabály a volt tag által a lakóházépítésre teljesített befizetésekre, továbbá az elvégzett munkák és a nyújtott szolgáltatások ellenértékére korlátozhatja. Ez a rendelkezés vonatkozik arra a volt tagra is, aki építetői jogának átruházása nélkül lépett ki a szövetkezetből.

(3) A lakásépítő szervezet az új tag felvételét követő harminc napon belül köteles elszámolni a kilépett, illetőleg kizárt taggal.

BH1997. 576. *Üdülőszövetkezeti tagsági viszony megszüntetésénél a szövetkezeti szabályok az irányadók, és nem alkalmazhatók a polgári jognak az elállásra vonatkozó rendelkezései [1992. évi I. tv. (Sztv.) 2. § (1) bek., 48. §, 70. § (1) bek., 99. § (3) bek., Ptk. 319. § (3) bek, 320. § (1) bek.].*

100. § (1) A nyugdíjasházi szervezet tagjának halála esetén az örökös a lakást csak akkor használhatja, ha - kérelmére - a szövetkezetbe tagként felveszik.

(2) Az örökös, a megajándékozott és a vevő tagfelvételi kérelme nem utasítható el, ha a kérelmező a 97. § (1)-(2) bekezdésében előírt feltételeknek megfelel.

(3) Ha az örökös nem felel meg az előírt feltételeknek, vagy tagfelvételét nem kéri, és a tulajdonjogot vagy az állandó használat jogát a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított hat hónapon belül a feltételeknek megfelelő személyre nem ruházza át, a nyugdíjasházi szövetkezetet további hat hónapig a tulajdonjogra, illetve az állandó használati jogra a forgalmi értéken vételi jog illeti meg.

101. § (1) Ha a lakás állandó használatának a joga megszűnt, a volt tag köteles a lakást kiüríteni, és elhelyezésre nem tarthat igényt. Ezt kell megfelelően alkalmazni üdülőszövetkezetben az időleges használati jog megszűnése esetén is.

(2) Ha a lakásfenntartó szövetkezetben a tagsági viszony megszűnik, a volt tag a szövetkezet részére teljesített befizetések visszatérítését - a túlfizetés kivételével - a szövetkezettől nem követelheti. Az alapszabály ettől eltérően rendelkezhet.

102. § Lakásszövetkezetnél a tag kizárását kimondó határozat bírósági felülvizsgálására irányuló kereset megindításának nincs halasztó hatálya.

103. § Lakásszövetkezet csak a területi vagy más egységeknek (93. §) megfelelő lakásszövetkezetekre válhat szét.

Tulajdoni és használati viszonyok a lakásszövetkezetben

104. § (1) Ha lakásszövetkezetben a lakások a tagok magántulajdonában állnak, az alapszabály határozza meg, hogy az épülethez tartozó földrészlet, a lakóház épületszerkezetei, a közös használatra szolgáló helyiségek, területek, a központi berendezések, a házfelügyelői lakás, továbbá a lakásszövetkezet célját szolgáló más létesítmények (pl. iroda, műhely, raktár stb.) a szövetkezet tulajdonába vagy a tagok közös tulajdonába kerülnek.

(2) A lakás tulajdonosa köteles elidegenítési szándékát az igazgatóságnak bejelenteni.

BH1997. 447. *A lakásszövetkezetből való kiválás feltételei [1992. évi I. tv. (Sztv.) 93. §, 104. § (1) bek., 1992. évi II. tv. (Át.) 31. § (1) bek., 32. §].*

105. § (1) A lakások - ha az alapszabály így rendelkezik - a lakásszövetkezet tulajdonában is állhatnak. Ilyen esetben a tagot meghatározott lakás állandó használatának joga illeti meg. A tag a lakást maga használhatja, hasznosíthatja, illetve a használat jogát átruházhatja.

(2) A lakás állandó használata jogának visszatérő átruházása esetén a lakásszövetkezetet az elővásárlásra vonatkozó szabályok szerinti jog illeti meg. A lakásszövetkezet e jogát maga gyakorolja, vagy erre valamely tagját jelölheti ki.

(3) Ha a lakásszövetkezet nem él elővásárlási jogával, a tag használati jogát olyan személyre ruházhatja át, aki a tagsági feltételeknek megfelel. Az ilyen személy tagfelvételi kérelme nem utasítható el.

(4) A tag halála esetén a használati jogra az öröklés szabályait kell alkalmazni.

106. § A lakóépülethez tartozó, a lakásszövetkezet tulajdonában vagy a tagok közös tulajdonában álló földrészlet és épületrészek használatára - a közgyűlés határozatának keretei között - a tagok mindegyike jogosult, e jogát azonban egyik tulajdonostárs sem gyakorolhatja a többi jogainak vagy jogos érdekeinek sérelmére.

107. § (1) Üdülőszövetkezet úgy is alapítható, hogy a szövetkezet tulajdonában álló üdülőépületben a tagot - évenként, az alapszabályban meghatározott időtartamra - egy üdülőegység időleges használatának joga illeti meg.

(2) Az időleges üdülőhasználat jogával rendelkező minden természetes személy tagot - a használat joga mértékétől függetlenül - a közgyűlésen egy-egy szavazat illet meg. Jogi személy tag minden olyan üdülőegység után, amelyek egész évi használatára jogot szerzett, a gazdálkodást érintő kérdésekben további egy-egy szavazattal rendelkezik.

BH1998. 295. *Az üdülőszövetkezetekre - a jogszabály előírása szerint - a lakásszövetkezetekre vonatkozó rendelkezések az irányadók. Az üdülőépületben a tagot meghatározott időre vonatkozóan megillető használati jogot biztosító ún. "üdülőjegy" nem részjegy [1992. évi I. tv. (Sztv.) 52. § (2) bek., 92. § (1) bek., 107. § (1) bek.].*

108. § (1) A tag halála esetén az időleges üdülőhasználati jogra az öröklés szabályait kell alkalmazni.

(2) Az örökös, a megajándékozott és a vevő tagfelvételi kérelme nem utasítható el, ha a kérelmező a tagsági feltételeknek megfelel.

A lakásszövetkezet gazdálkodása

109. § (1) A lakásszövetkezet tevékenységének pénzügyi forrását a tagok építéssel, a tagok és nem tag tulajdonosok fenntartással (üzemeltetéssel) és felújítással kapcsolatos befizetései és a szövetkezet egyéb bevételei szolgáltatják.

(2) A tagok és nem tag tulajdonosok építéssel, fenntartással (üzemeltetéssel) és felújítással kapcsolatos kötelezettségeit épületenként külön-külön kell megállapítani és nyilvántartani. A költségek viselésének módját az alapszabályban kell meghatározni.

110. § (1) A lakásszövetkezet a vagyonával felel az alaptevékenységéből (építés, üzemeltetés, felújítás) eredő tartozásaiért. Ha az a tartozások fedezésére nem elegendő, a közgyűlés a tagokat és a nem tag tulajdonosokat pótbefizetésre kötelezheti.

(2) Az üzemeltetési költségeket érintő áremelés mértékének arányában a pótbefizetést az igazgatóság is elrendelheti.

(3) A lakásszövetkezet által folytatott vállalkozási tevékenység esetében a tagok és a nem tag tulajdonosok csak akkor mentesülnek az (1) bekezdés szerinti felelősség alól, ha a vállalkozásból eredő kötelezettségek fedezésére - a vállalkozással arányban álló - vagyonrészt az alapszabályban elkülönítene. Ebben az esetben a vállalkozásból eredő kötelezettségekért a szövetkezet az elkülönített vagyonával felel.

Vegyes rendelkezések

111. § (1) A lakásszövetkezet a lakóházakon és a lakásokon végzett építési és más munkálatokkal kapcsolatos jótállási, szavatossági és ezzel összefüggő kártérítési igényeket érvényesítheti. Az ilyen

jogviták elbírálása során - ha a másik fél is gazdálkodó szervezet - a Pp. XXV. fejezetének rendelkezései szerint kell eljárni.

(2) A kártérítési igény gazdálkodó szervezetekkel szemben is öt év alatt évül el.

XI. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A szövetségi érdekképviselet

112. § (1) A szervezetek - mind a maguk, mind a szövetségi tagok érdekeinek védelme, gazdasági tevékenységük közös anyagi eszközökkel történő előmozdítása, továbbá a nemzetközi szövetségi kapcsolatok ápolása érdekében - területi vagy szakmai alapon szerveződő, illetőleg országos érdekképviseleti szervezetet hozhatnak létre. E szervezetekhez való csatlakozás önkéntes.

(2) Az országos érdekképviseleti szervek létrehozhatják a magyar szövetségi mozgalom közös, országos érdekképviseleti szervét, amely nemzetközi szervezetekben is képviseli a magyar szervezeteket.

(3) A szövetségi érdekképviseleti szervekre az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényben foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

113. § (hatályon kívül - 2000. évi 141. tv.)

Hatálybalépés

114. § E törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályok megállapításáról külön törvény rendelkezik.